

Sygn. akt VII U 1838/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Grzegorz Gut

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Warszawie

sprawy M. G.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek odwołania M. G.

od dwóch decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego z dnia 9 czerwca 2014 r., znak: (...) i (...)

1. umarza postępowanie w zakresie dotyczącym odwołania od decyzji z dnia 9 czerwca 2014 roku, numer (...),
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 9 czerwca 2014 roku, numer (...) w ten sposób, że umarza M. G. należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 23 510,71 (dwadzieścia trzy tysiące pięćset dziesięć i 71/100) zł.

Sygn. akt VII U 1838/14

UZASADNIENIE

M. G. w dniu 18 lipca 2014 r. wniósł do Sądu, za pośrednictwem organu rentowego, odwołanie od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w O. nr (...) oraz (...) z dnia 9 czerwca 2014 na mocy których odmówiono odwołującemu umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Odwołujący zaskarżył powyższe decyzje w całości, wniósł o umorzenie zaległości.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, iż jest osobą bezdomną, niepełnosprawną (ma umiarkowany stopień niepełnosprawności orzeczony na stałe), starającą się o rentę. W 2006 r. został wymeldowany z mieszkania i od tej pory nie ma stałego miejsca pobytu. Sypia na klatkach schodowych lub w innych miejscach niemieszkalnych. Nadto wskazał, iż jego jedynym źródłem utrzymania jest zasiłek stały otrzymywany od 2008 r. z Ośrodka Pomocy Społecznej D. B. w wysokości 529,00 zł. Jednocześnie podniósł, że ma problemy z układem oddechowym i krążenia. Choruje na cukrzycę insulinozależną, nadciśnienie tętnicze, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (odwołanie k. 2 a.s.; sygn. akt VII U 1839/14- k.2).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 sierpnia 2014 r. i 1 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołań na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że umorzono postępowanie w sprawie umorzenia należności Funduszu Alimentacyjnego w likwidacji w kwocie 50,00 zł. Nadto ZUS podniósł, że wpłynął do niego wniosek o umorzenie należności alimentacyjnych w kwocie 23.560,71 zł, zaś na koncie wnioskodawcy widnieje zadłużenie w kwocie 23.510,71 zł. Zatem postępowanie administracyjne w sprawie umorzenia należności w kwocie 50,00 zł stało się bezprzedmiotowe (odpowiedź na odwołanie k. 13 a.s.; sygn. akt VII U 1839/14- k14).

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w W. VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako właściwemu miejscowo (postanowienie k. 15 a.s.; sygn. akt VII U 1839/14- k.16).

Zarządzeniem z dnia 22 września 2014 r. sprawa zarejestrowana została w Sądzie Okręgowym Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. VII U 1838/14 (zarządzenie k. 20 a.s.).

Natomiast zarządzeniem z dnia 7 października 2014 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie na podstawie art. 219 kpc połączył sprawę o sygn. akt VII U 1839/14 ze sprawą VII U 1838/14 celem łącznego rozpoznania i prowadzenia pod sygnaturą VII U 1838/14 (sygn. akt VII U 1839/14- k.24).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. złożył w dniu 7 kwietnia 2014 r. do organu rentowego wnioski o umorzenie należności, wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego w kwocie 23.560,71 zł.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych działający jako likwidator Funduszu Alimentacyjnego decyzją z dnia 9 czerwca 2014 r., nr (...) umorzył odwołującemu należności Funduszu Alimentacyjnego Likwidacji w kwocie 50,00 zł, jako bezprzedmiotowe. Zaś decyzją nr (...) odmówił odwołującemu umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 23.510,71 zł.

Od powyższej decyzji M. G. w dniu 18 lipca 2014 r. wniósł przedmiotowe odwołanie.

W toku postępowania Sąd ustalił, że M. G. urodził się (...). Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 15 maja 2008 r. zaliczono go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od 15 maja 2008 r. na stałe (k.5 a.s.).

W dniu 20 października 2006 r. odwołujący został wymeldowany i od tego momentu aż do sierpnia 2014 r. był osobą bezdomną. W sierpniu 2014 r. otrzymał mieszkanie socjalne pod adresem (...) w W., za który koszt czynszu i prądu ponosi opieka społeczna. Mieszkanie to uzyskał na rok czasu.

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. otrzymał pomoc finansową w formie: zasiłku stałego w wysokości 529,00 zł miesięcznie, składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 47,61 zł miesięcznie, zasiłków celowych w łącznej wysokości 200,00 zł. Nadto został objęty pomocą w formie obiadów (k.8, k.10 a.s.).

M. G. na dzień 2 kwietnia 2014 r. miał zadłużenie należności Funduszu Alimentacyjnego Likwidacji w kwocie 23.510,71 zł (k.20 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony oraz zeznań odwołującego się.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zważył co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie, w stosunku do wnioskodawcy M. G. istnieją podstawy do umorzenia zaległych należności, albowiem występuje szczególnie uzasadniony przypadek, określony w art. 68 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1456), związany z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, stanowiący jedną z przyczyn uzasadniających ewentualne umorzenie wnioskodawcy tychże świadczeń.

Fundusz alimentacyjny powstał w celu zapewnienia środków utrzymania osobom uprawnionym do alimentów, które nie mogły wyegzekwować tych świadczeń od osoby zobowiązanej dołożenia na ich utrzymanie. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (t.j. Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200 ze zm.), świadczenia z funduszu przysługiwały tylko tym osobom, na rzecz których alimenty zostały ustalone orzeczeniem sądu, a egzekucja tych alimentów okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo. Fundusz alimentacyjny uruchamiany był wówczas, gdy dłużnik alimentacyjny nie osiągał dochodów, ani nie posiadał majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja alimentów. Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zwalniało dłużnika z jego zobowiązań. Zgodnie z art. 13 i 14 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi aż do pełnego pokrycia należności tego funduszu. Z dniem

1 maja 2004 r. - po wejściu w życie ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (obecnie t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1456) - straciła moc ustawa z dnia 18 lipca 1974 r.

o funduszu alimentacyjnym oraz zlikwidowany został fundusz alimentacyjny, a świadczenia z tego funduszu zostały zastąpione innego rodzaju świadczeniami. Likwidatorowi funduszu przypadło egzekwowanie zaległych należności, przy czym art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych zezwolił likwidatorowi w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, na umorzenie należności likwidowanego funduszu z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu. Do skorzystania z instytucji umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie jest konieczne równoczesne (kumulatywne) wystąpienie przesłanek przewidzianych w tym przepisie - zarówno w zakresie sytuacji zdrowotnej, jak i rodzinnej zobowiązanego dłużnika. Wystarczające jest istnienie którejkolwiek z tych okoliczności - albo szczególnej sytuacji zdrowotnej, albo szczególnej sytuacji rodzinnej osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zasadą jest egzekwowanie należności od dłużników alimentacyjnych, natomiast umorzenie należności może nastąpić tylko

w szczególnie uzasadnionych wypadkach (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., II UK 77/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 326). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2010 r. (sygn. akt I UK 270/09, LEX nr 585729), „szczególnie uzasadnione przypadki” związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego to sytuacje nadzwyczajne (wyjątkowe) powstałe w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie istniejące niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulegnie takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji.

Do przyjęcia, iż zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek” pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza ustalenie,

że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 kwietnia 2007 r., III AUa 336/06, Biul.SAKa 2008/1/41).

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że instytucja umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego ma charakter wyjątkowy i może być stosowana jedynie

w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Niemniej jednak, po przeanalizowaniu akt spraw, Sąd doszedł do przekonania, iż w stosunku do wnioskodawcy niewątpliwie istnieją podstawy do umorzenia zaległości, albowiem

bezsprene występuje w sprawie szczególnie uzasadniony przypadek, określony w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, związany z sytuacją zdrowotną i rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, stanowiący jedną z przyczyn uzasadniających częściowe umorzenie wnioskodawcy tychże świadczeń.

W ocenie Sądu Okręgowego, M. G. jako osoba 56 letnia, niepełnosprawna, schorowana, nie ma realnych możliwości zarobkowania.

Nadto Sąd podkreśla, iż odwołujący od 2000 r. był osobą bezdomną, od 2008 r. uznany za osobę niepełnosprawną na trwałe. Zatem w świetle powyższego, w ocenie Sądu, odwołujący nie ma możliwości podjęcia jakiegokolwiek dodatkowego zatrudnienia. Orzeczenie o niepełnosprawności przyznane zostało na stałe w związku z czym brak jest rokowań wskazujących na możliwość poprawy zdrowia M. G.. Ponadto odwołujący w sierpniu 2014 r. otrzymał mieszkanie socjalne w W., dodatek stały w wysokości 529,00 zł, będący jego jedynym źródłem dochodu. Ponadto otrzymuje kartki na żywność, na obiady. W związku z powyższym, kwota którą dysponuje odwołujący nie umożliwia mu uregulowania jakichkolwiek zaległości. Okoliczności te, natury zdrowotnej oraz życiowej a wpływające na możliwości zarobkowe wnioskodawcy, w ocenie Sądu, winne być uznane za szczególną okoliczność w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, a tym samym skutkować umorzeniem należności na fundusz alimentacyjny.

W tym miejscu należy wskazać, iż Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. decyzją z dnia 9 czerwca 2014 r., nr (...) umorzył postępowanie w zakresie kwoty 50,00 zł. Ponadto odwołujący na rozprawie w dniu 3 grudnia 2014 r. cofnął odwołanie od decyzji z dnia 9 czerwca 2014 r., nr (...) oraz podtrzymał odwołanie od decyzji z dnia 9 czerwca 2014 r., nr (...). W związku z tym, Sąd w pkt 1 wyroku umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym odwołania od decyzji z dnia 9 czerwca 2014 roku., nr (...).

Natomiast Sąd Okręgowy w pkt. 2 wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umorzył M. G. należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 23.510,71 zł..

(...)